

Hur får vi till en fungerande omprövning av vattenkraften

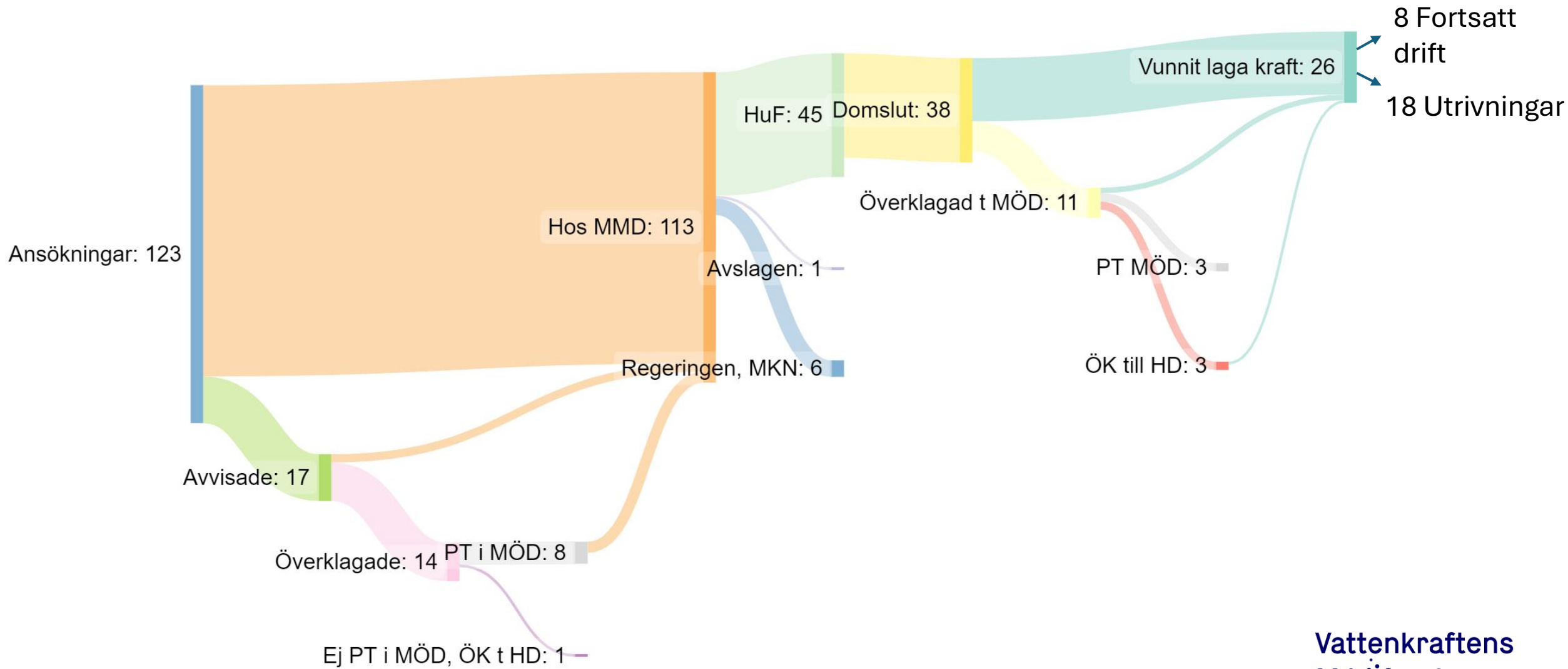
Gustaf Hellström

Svensk Vattenkraftförening

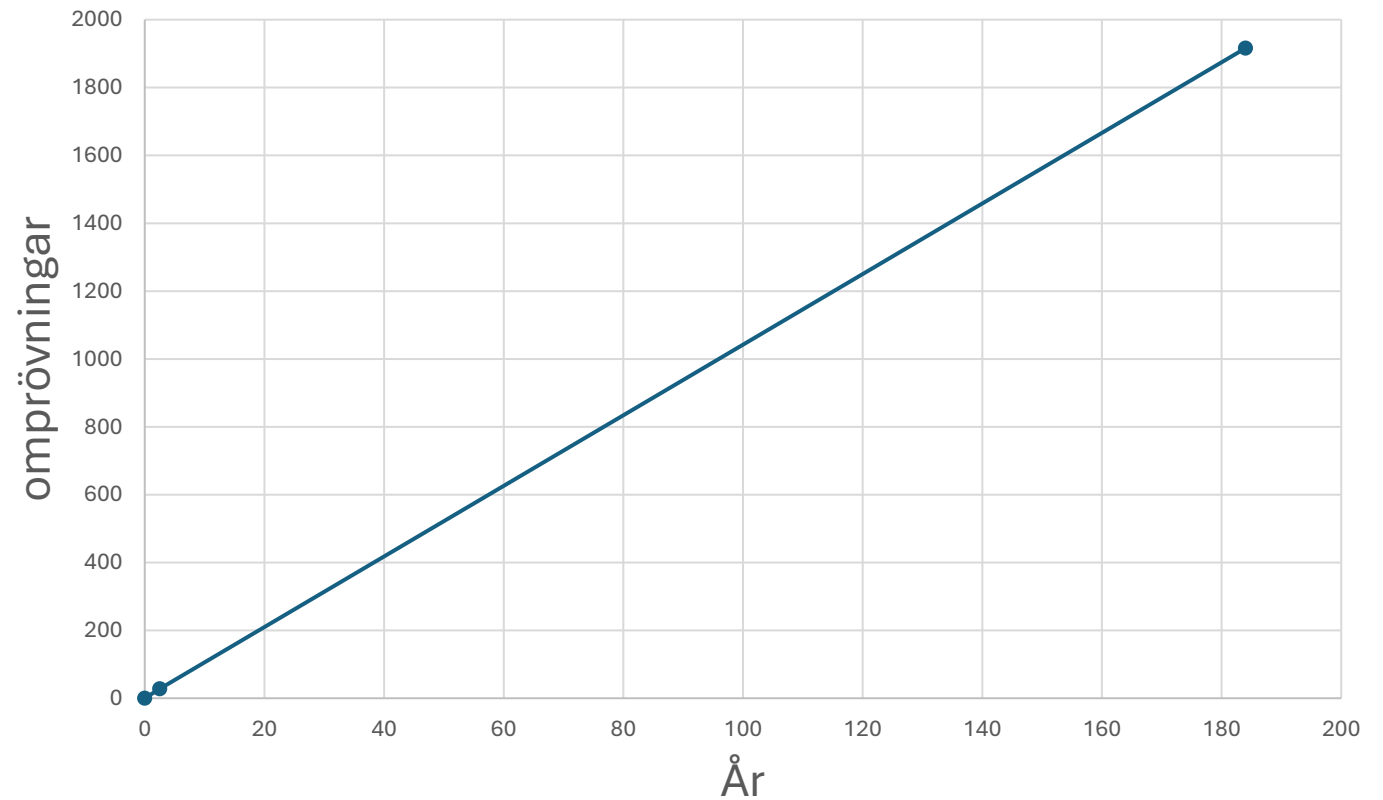
Stockholm den 29 januari 2025

Status prövningar hösten 2024

Orimlig tidsåtgång

Med nuvarande framfart kommer omprövningen ta 184 år

Orimligt tung juridisk process

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2025-01-13
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 3416-22

Sid 1 (72)

Sid 1 (72)

PARTER

Sökande

Susedalens Kraft AB, 556677-7644
Gröna vägen 20
313 32 Oskarström

Ombud: Advokat Pia Bosdotter Olsson
Advokataktiebolaget Nordic Law
Skeppsbron 5, 3 vån
211 20 Malmö

SAKEN

Ansökan om omprövning av vattenverksamhet i Suseån vid Bobergs kraftstation på fastigheten Boberg 15:1 m fl i Falkenbergs kommun (prövningsgrupp Suseån 102_1)

DOMSLUT

En dysfunktionell vattenförvaltning är grundproblemet

Omprövningen
måste utgå från
rätt
förutsättningar

SVAF föreslår att

- Vi tar efter andra EU-länder och förankrar vattens betydelse på i första hand lokal nivå, där närboende och brukare av vattnet får ordentligt inflytande.
- Ansvarig myndighet måste alltid motivera hur de beaktat möjligheten till undantag och mindre stränga krav.

Rätt satta
MKN är en
förutsättning
för en
 fungerande
omprövning

SVAF föreslår att

- Närboende och verksamhetsutövare i respektive vattenförekomst får ordentligt inflytande vid klassificeringen av miljö kvalitetsnorm.
- Avskaffa vattenmyndigheterna och vattendelegationerna.
- MKN måste kunna hållas aktuell och enkelt justeras utifrån ny kunskap eller insikter.
- En central nämnd/myndighet skapas för att fastställa normerna ifall man inte kan komma överens under samverkansprocessen.
- MKN måste ta ordentlig hänsyn till alla samhällsintressen, även människor och kultur.
- Åtgärdsförslagen måste ha uppenbara och utpekade biologiska nyttor.

Samverkan måste fungera

- Att inte kunna komma överens om vilka miljöåtgärder som ska göras i ett vattendrag ska ses som ett kollektivt misslyckande

Jag
misslyckas
inte!

Jag
omdefinierar
målet!

Sverige avgör själv ”ribban” för KMV

SVAF föreslår att

- Dammar som funnits mer än 100 år som utgångspunkten klassas som KMV
- Vattenförekomster kopplade till Vattenkraft klassas som KMV genom lokal/regional samhällsnytta och elberedskap
- Att alla samhällsnyttor som tas upp i vattendirektivet ska vägas in i bedömningen av KMV

Fonderade pengar ska räcka

- Detta åstadkoms genom skapa en fungerande process och genomföra miljöåtgärder där de gör nytta

Samhällsnyttor

Alla samhällsnyttor av vatten i vattendirektivet måste beaktas på lokal, regional och nationell nivå

Klassning av vattenförekomster

- **Dämmen ska klassas som kraftigt modifierade vatten.**
- Andel vattenförekomster klassade som KMV i Sverige är 2,7 %.
- Ca 5 % av alla vattenförekomster är ”kopplade” till vattenkraft.
- Medel i EU är 14 %.
- Sverige är EUs största vattenkraftsproducent.
- **Klassning KMV medför inte fribrev för miljöåtgärder, men medger avvägning mellan olika samhällsnyttor.**

Miljökvalitetsnormer

- Miljökvalitetsnormer har överlag för låg kvalitet och behöver ses över under samverkan.
- Rätt satta MKN är vitala för att omprövningsprocessen ska fungera.
- Gör om processen för framtagande av MKN och använd bredare grupp av intressenter som känner till förutsättningarna för det aktuella vattendraget.
- Nyttja Schleswig-Holstein som exempel.

Miljökvalitetsnorm

Målet: Vilken status, när?

©Vattenmyndigheterna/ S. Kinberg

Samverkan

- **Det är orimligt att alla omprövningar ska avgöras i domstol**
- **En fungerande samverkan är därför en förutsättning för omprövnings genomförande**
- **En fungerande samverkan ger förutsättningar till kostnadseffektiva miljöåtgärder**

HARO-Värden

- HARO-värden fungerar dåligt som styrning av miljöåtgärder
- Tag större hänsyn till vattendragets förutsättningar för att skapa kostnadseffektiva miljöåtgärder, dvs använd fonderade medel där de görs störst miljönytta.

Natura 2000

- **Natura 2000 ska inte påverka normsättningen.**
- Sverige behöver slå fast i författningstext att verksamhet som var i drift i sin nuvarande omfattning när Natura 2000 området bildades inte ska få hårdare krav vid denna omprövning.

Vattenkraftens miljöfond

- **Utdrag från VMF remissvar: Konsekvensanalys av påverkan på Vattenkraftens Miljöfond som aktör saknas** Konsekvensanalysen omfattar inte Fonden som aktör, trots att Fonden är en central aktör för finansieringen av miljöåtgärder i svensk vattenkraft. Om miljöåtgärderna som beslutats blir mer långtgående och får större negativ påverkan på bl.a. reglerförmåga, elberedskap och produktion än vad som uppgivits den nationella planen för vattenkraft, så skulle de förutsättningar som var utgångspunkten för bildandet av Fonden inte längre föreligga.

